

Kanton Bern
Canton de Berne

Dječji vrtić u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Informations à l'intention des parents Bosnien/Croate/Serbe

Direction de l'instruction publique et de la culture

Sadržaj

Dragi roditelji	3
Dobrodošli u dječji vrtić	4
Ciljevi obrazovanja i vrste nastave	6
Podrška u razvoju.....	8
Saradnja roditelja i nastavnih lica.....	10
Organizacija dječjeg vrtića.....	12
Skrb i zdravlje.....	14
Ravnateljstvo škole, ustanove i stručne službe.....	15

Impressum

Edition et copyright

Direction de l'instruction publique et de la culture

Office de l'école obligatoire et du conseil

oeco.inc@be.ch

Edition 2022

Download: www.be.ch/cole-obligatoire

Dragi roditelji

Nakon što je vaše dijete napunilo četiri godine, poći će u avgustu u dječji vrtić. Polazak u vrtić je za vas i vaše dijete poseban događaj. Kao roditelji možete mnogo doprinijeti uspješnom pohađanju dječjeg vrtića, te vaše dijete podržavati i pratiti na njegovom dalnjem obrazovnom putu.

Ohrabrujte svoje dijete da što više stvari radi samostalno. Tako jačate njegovo samopouzdanje, podstičete njegovu samostalnost, te mu time olakšavate polazak u vrtić i zajednički život u većoj grupi.

Da biste stekli opširniju sliku o vrtiću, premili smo vam ovdje najbitnije informacije.

Vama i vašem djjetetu želimo dobar start kao i lagodno i zanimljivo provedeno vrijeme u dječjem vrtiću!

Uprava za odgoj i vaspitanje

Napomena

U nekim općinama djecu iz vrtića i 3. i 4. razreda škole (spajanje djece različitih godišta) podučavaju djelimično ili u potpunosti skupa (Basisstufe oder Cycle élémentaire).

Dobrodošli u dječji vrtić

Polazak u vrtić

Entrée à l'école enfantine

Polaskom u vrtić za vaše dijete počinje razdoblje u kojem stiče nova životna iskustva, kao i nova iskustva u igri. Vaše dijete se susreće sa grupom djece, koja se po pitanju razvoja, potreba i jezika kao i po pitanju socijalnog i kulturnog porijekla razlikuju.

U dječjem vrtiću djeca srastaju u zajednicu, u kojoj se zajedno mogu igrati i jedno od drugog učiti. U dječjem vrtiću vaše dijete ima mogućnost da isproba nešto novo, da eksperimentira i stvara. Kroz različita iskustva, koja stiče svim čulima, ono može dalje izgrađivati svoju predstavu o predmetima i sklopovima.

Nastavno lice za vrtić

Corps enseignant

Razred sa djecom od četiri do šest godina vodi jedno nastavno lice za dječji vrtić. Zavisno od veličine ili sastava razreda, moguće je da još jedno nastavno lice predaje ili da u nastavi pomoći nastavnik priskoči u pomoć nastavnom licu.

Nastavno lice podstiče i podržava djecu individualno shodno njihovom razvoju, njihovim sposobnostima i interesovanjima. Ono daje ideje, bira podobnu vrstu nastave, osmišljava tok nastave i stavlja na raspolaganje materijal za nastavu, koji omogućuje sticanje novih iskustava i dalje korake u učenju.

U dječjem vrtiću vaše dijete ima mogućnost da isproba nešto novo, da eksperimentira i stvara. Kroz različita iskustva, koja stiče svim čulima, ono može dalje izgrađivati svoju predstavu o predmetima i sklopovima.

Ciljevi obrazovanja i vrste nastave

Le Plan d'études romand (PER)

Nastava u dječjem vrtiću se orientira prema Plan d'études romand. Plan d'études nastavnom osoblju od vrtića pa do 9. razreda služi kao putokaz, koji ih podržava u planiranju nastave.

Igra i učenje

Jouer et apprendre

Igra je u dječjem vrtiću jedan od najvažnijih oblika učenja. Igra djeci omogućava da sami otkriju svoje načine učenja i da ih prate. Igra podstiče istrajanost, pokreće na vježbanje i produbljivanje znanja, te nudi prikladne izazove i mogućnosti postupanja.

Prostor dječjeg vrtića je opremljen mnoštvom ponuda za igru i učenje, iz kojih vaše dijete svaki dan iznova može da bira. Djeca se ohrabruju i na upuštanje u ponude za igru i učenje, koje sami možda ne bi odabrali.

Nadovezujući se na znanje stečeno zavisno od interesovanja, kao i na usputno u situacijama svakodenvnice i igre stečeno

znanje, učenje u toku doba dječjeg vrtića postaje usmjereno i sistematizovano. Djeca se sve više osposobljavaju za opodržavanje sa zadatim zadacima i nalozima.

Učenje jedno od drugih

Apprendre les uns des autres

U grupi vaše dijete uči sa drugom djecom i od druge djece. Djeca spoznaju važenje pravila. Ona uče da se u različitim situacijama prikladno ponašaju i da svoja interesovanja uskladjuju sa interesovanjima druge djece. Vježbaju da se suzdržavaju, da se dokazuju i da u konfliktnim situacijama pronalaze rješenja. To unapređuje njihove socijalne kompetencije.

Lični razvoj

Développement personnel

U dječjem vrtiću djeca razvijaju i lične kompetencije. Vode se ka samostalnosti, preuzimaju odgovornost i doživljavaju samoefikasnost. Na taj način jačaju samopouzdanje. Uče da pažnju usmjere ka jednom cilju i da reguliraju sopstvene emocije. Uče da doživljavaju svoja osjećanja i da se ponašaju shodno situaciji. Djeca razvijaju povjerenje u svoje sposobnosti i spretnosti i sve su više sposobna da iste procijene.

Osnovi za usvajanje koncepata tehnike i kulture

Poser les bases nécessaires à l'acquisition des apprentissages scolaires

Djeca uče da se izražavaju i saopštavaju, pričaju doživljaje i slušaju priče. Na taj način se pospješuju govorne sposobnosti i usavršava rječnik.

Djeca se pripremaju na učenje čitanja i pisanja, tako što slogove i riječi opažaju u pjesmama i rimovanjima. I fino-motoričke sposobnosti i sposobnosti predviđanja prostora i oblika se na taj način dalje razvijaju.

Kroz igru sa količinama i brojevima djeca raspoznaju odnose i zakonitosti.

U dječjem vrtiću djeca razvijaju i lične kompetencije. Vode se ka samostalnosti, preuzimaju odgovornost i doživljavaju samoefikasnost.

Podrška u razvoju

Podržati i poticati

Soutenir et stimuler

Djeca dolaze u vrtić sa različitim predispozicijama, iskustvima i kompetencijama. Nastavno lice utvrđuje stanje razvoja djeteta promatranjem i razgovorima sa roditeljima. Na taj način uočava jačine, talente i interesovanja, kao i one stvari, koje djetetu još pričinjavaju poteškoće. Sa razumijevanjem za doživljaj i individualan razvoj djeteta, nastavno lice planira i osmišljava rad sa djecom.

Dodatna podrška

Soutien supplémentaire

Djeca, kojoj je za razvoj potrebno dodatno poticanje, dobijaju ciljanu podršku i impulse za razvoj. U dogovoru sa vama može se dovesti i dodatna stručna osoba, koja će djecu podržavati u npr. jezičkom i motoričkom razvoju.

Francuski kao drugi jezik

Français langues seconde (FLS)

Djeca, čiji maternji jezik nije francuski, sa sobom donose sopstveno iskustveno i jezično blago, vezano za njihov prvi jezik. U dječjem vrtiću im stoje na raspolaganju ponude, kojima se djeca koja odrastaju sa više jezika, ciljano podržavaju u učenju francuskog jezika.

Vašem djetetu je polazak u dječji vrtić mnogo lakši, ako već vlada jezikom na kojem se drži nastava, te ga nastavno lice i djeca razumiju. Što prije vaše dijete dodje u kontakt sa francuskim jezikom, to će ga jednostavnije naučiti. Stoga bi vaše dijete trebalo da barem godinu dana prije polaska u vrtić redovno ima mogućnost da sluša i govori francuski jezik. Može ga npr. vježbati u igraonama, u cijelodnevnom dječjem vrtiću ili sa djeecom iz susjedstva.

Sa razumijevanjem za doživljaj i individualan razvoj djeteta, nastavno lice planira i osmišljava rad sa djecom.

Saradnja roditelja i nastavnih lica

Saradnja

Collaboration

Saradnja sa nastavnim licem i ravnateljstvom škole služi optimalnom poticanju vašeg djeteta, te je za roditelje obavezna.

Spremni za vrtić

Prêt pour l'école enfantine

Nastavno lice u vrtiću na samom početku uspostavlja kontakt sa roditeljima.

Ako vaše dijete kod prve posjete upozna nastavno lice i vrtić, može stići početno povjerenje u novo okruženje koje ga očekuje.

U brošuri «Spremni za vrtić» ili na www.be.ch/pret-pour-ecole-enfantine možete naći ideje, kako da svoje dijete podržite u njegovom razvoju i šta doprinosi uspješnom polasku u dječji vrtić.

Uzajamno informisanje

Echange d'informations

Redovnim razmjenjivanjem informacija i razgovorima pojašnjavaju se očekivanja i ciljevi. Djeca se u vrtiću često ponašaju drugačije nego u obiteljskom okruženju. Roditelji i nastavna lica razmjenjuju opaške i iskustva radi boljeg razumijevanja i podržavanja dječjeg potencijala.

Nastavno lice se blagovremeno i redovno informira o radu dječjeg vrtića.

Dječji vrtić vas podržava u odgoju i obrazovanju vašeg djeteta. Ako su vam potrebne informacije ili ako imate pitanja vezana za dječji vrtić i razvoj vašeg djeteta, обратите se razrednom starješini vašeg djeteta.

Razni oblici saradnje

Différentes formes de collaboration

Nastavno lice može u svom radu predložiti razne oblike saradnje: (npr. roditeljski sastanak, pisma roditeljima, okrugli stol, prigode za roditelje i djecu).

Na prigodama u dječjem vrtiću i na roditeljskim sastancima roditelji i nastavna lica imaju priliku da se bolje upoznaju i da izgrade medjusobno povjerenje.

Razgovori

Entretiens

Kako nastavno lice, tako i roditelji mogu da izraze želju za razgovorom, da bi razmjenili informacije i mišljenja ili da bi riješili neka pitanja.

Razgovor sa roditeljima

Entretien de bilan

Jednom u toku školske godine nastavno lice vodi razgovor sa roditeljima. U toku razgovora se razmjenjuju promatranja te se vodi razgovor o razvoju, napredovanju u učenju, učešću u radu, ličnim i socijalnim kompetencijama djeteta.

Teme o kojima se razgovaralo se mogu bilježiti u protokol, koji je škola izdala. Obrazac se odlaže u mapu sa dokumentima, u kojoj se kasnije pohranjuju i školski izvještaji o ocjenjivanju.

Posjete

Visites des parents

Svaka posjeta roditelja dječjem vrtiću uz prethodan dogovor je dobrodošla.

Redovnim razmjenjivanjem
informacija i razgovorima
pojašnjavaju se očekivanja
i ciljevi.

Organizacija dječjeg vrtića

Vrtić kao dio osnovne škole

L'école enfantine, le début de la scolarité obligatoire

Dječji vrtić je zaseban dio osnovne škole koja traje jedanaest godina i koja je besplatna. Po pravilu djeca pohađaju vrtić dvije godine. Svako dijete, koje do 31. jula napuni četiri godine, u augustu polazi u dječji vrtić. Odlučujuće za polazak u vrtić je dakle starosna dob dijeteta.

Zavisno od stanja razvoja dijeteta roditelji imaju mogućnost da dijete upišu godinu dana kasnije u dječji vrtić. Ukoliko to želite, naznačite to na formularu za prijavu, kojeg vam šalje vaša općina. Ravateljstvo škole vam stoji na raspolaganju, ako se prije nego donesete odluku želite po tom pitanju konsultovati. Takodjer se možete posavjetovati u savjetovalištu za odgoj, kod vašeg dječjeg doktora ili u savjetovalištu za majke i očeve.

Časovi u vrtiću

Horaires

Broj časova (čas traje 45 minuta) zavisi od broja školskih sedmica u vašoj općini. Ako se radi o 38 školskih sedmica, to su 23 do 26 časova, a kod 39 školskih sedmica su to 22 do 25 časova.

Redukcija časova u prvoj godini vrtića

Réduction du programme de la première année d'école enfantine

Za vrijeme prve godine vrtića vaše dijete može posjećivati vrtić sa umanjenim brojem časova. Ukoliko to želite, obavijestite o tome ravnateljstvo škole pri upisu vašeg dijeteta. Časovi mogu biti umanjeni za maksimalno jednu trećinu. Cilj takvog umanjenja je da se dijete postepeno pri-vikava na nastavu u punom trajanju.

Redateljstvo škole odlučuje o organizaci-ji i rasporedu redukcije časova.

Posjećivanje nastave

Fréquentation de la classe

Djeca dječji vrtić posjećuju prema raspo-redu časova redovno od ponedjeljka do petka. Početak i kraj nastave prijepodne je isti kao u školi (blok nastava). Jednom do dvaput sedmično se i poslijepodne održava nastava.

Vodite računa o tome da vaše dijete do-lazi odmorno na nastavu. Takodjer vodi-te računa o tome da dijete ima sve što je potrebno za nastavu, odnosno da je na izletima odgovarajuće spremljeno i obu-čeno.

Put do vrtića

Trajet pour se rendre à l'école

Izvan vrtića kao i na putu do i od vrtića roditelji odgovaraju za svoje dijete. Vježbajte sa svojim djetetom put do i od vrtića sa ciljem, da ono vremenom može samostalno dolaziti i odlaziti.

Odsustvovanja

Absences

Molimo da u slučaju odsustvovanja vašeg djeteta sa nastave (npr. radi bolesti ili nesreće koja se dogodila djetetu ili u porodici, selidbe, termina kod ljekara ili zuba) o tome blagovremeno obavijestite nastavno lice, najkasnije prije početka nastave. Kod bolesti kao što su temperatura, mučnina itd. vaše dijete ostaje do ozdravljenja kod kuće.

Odsustvovanja i oslobađanje od nastave

Dispenses

Molimo da zahtjeve za oslobađanje od nastave predate ravnateljstvu škole četiri sedmice unaprijed sa pismenim obrazloženjem istog. Dijete se može oslobođiti od nastave u slučajevima kao što su npr. veliki religiozni praznici, bitni porodični događaji, pohađanje kursa iz mternjeg jezika i kulture (LCO).

Oslobađanje po pola dana

Demi-journées libres

Vaše dijete ima pravo da do pet puta u školskoj godini po pola dana odsustvuje. Za odsustvovanje po pola dana se ne moraju navoditi razlozi izostajanja sa nastave. Ako želite da vaše dijete iskoristi pravo na odsustvovanje sa nastave pola dana, saopštite to unaprijed nastavnom licu. Odsustvo sa nastave od po pola dana se može koristiti pojedinačno ili u komadu.

Prelazak u osnovnu školu

Passage au degré primaire

Po pravilu svako dijete nakon dvije godine vrtića prelazi u osnovnu školu, to znači u 3. razred. U iznimnim slučajevima – prije svega zavisno od razvoja djeteta-taj prelazak može biti godinu dana prije ili kasnije. U tom slučaju ravnateljstvo škole na zahtjev nastavnog lica i u dogovoru sa roditeljima donosi odluku.

Nastavna lica dječjeg vrtića saraduju sa nastavnim licima 3. razreda. Zajednički projekti i posjete pružaju mogućnost da se djeca pripreme za prelazak u osnovnu školu.

Skrb i zdravlje

Cjelodnevna škola

Ecole à journée continue

Mnoge škole u vašoj općini pored vrtića nude i cjelodnevni boravak u školi. On podrazumijeva skrb djeteta u toku podneva (sa ručkom) i po završetku vrtića u poslijepodnevnim časovima. Pohađanje cjelodnevne škole je dobrovoljno. Zavisno od zarade, roditelji sufinansiraju skrbu i plaćaju obrok.

Ravnateljstvo škole vas može informisati o ponudama u općini vaše škole. Opće informacije o cjelodnevnim školama možete naći na:

www.be.ch/offres-complementaires-ecole

Dalje mogućnosti za čuvanje djeteta (cjelodnevni vrtići, dadijle) možete naći na:

www.fambe.sites.be.ch/fr

Ljekarski pregled

Contrôle médical

Ljekarski pregled i godišnji pregled od strane zubara ili zubarke su za svu djecu u vrtiću obavezni i besplatni.

Ukoliko je potrebno liječenje, ljekarka ili ljekar vas o tome obavijeste. Troškove liječenja snose roditelji sami.

Ravnateljstvo škole, ustanove i stručne službe

Ravnateljstvo škole

Direction d'école

Ravnateljstvo škole je zaduženo za pedagoško i poslovno rukovođenje škole i dječjeg vrtića. Po pitanjima vezanim za organizaciju škole ili za neku situaciju koju ne možete riješiti sa nastavnikom licem, možete se obratiti ravnateljstvu škole.

Općinska ustanova

Autorité communale

Nadležna općinska ustanova je zadužena da brine o tome, da djeca shodno kantonalnom zakonodavstvu i općinskim pravilnicima pohađaju vrtić.

Školski inspektorat

Inspection scolaire

Regionalni školski inspektorat ima kantonalnu nadležnost nad osnovnim školama.

Psihološke službe za djecu i roditelje

Services psychologiques pour enfants et adolescents (SPE)

Psihološke službe za djecu i roditelje u vašoj regiji vas mogu posavjetovati u slučaju posebnosti u razvoju vašeg djeteta i kod pitanja vezanih za odgoj:

www.be.ch/spe

Dalje informacije o osnovnoj školi možete naći na:

www.be.ch/cole-obligatoire

